

ΝΕΟΛΟΓΟΥ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ

Τιμάται γρ. δργ. 2.

Τιμάται γρ. δργ. 2.

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Δ. Ι. ΘΟΥΓΓΡΑΣ.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΣ, 8 Μαρτίου 1892.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.

Πολιτική. — Επιθεώρουσις. — Ιμπραχήμ-Μπέν-Μεχδή ο διάδοχος "Αραβή" άδιδός (κατά τὸν Σ. Μπλοντέλ). — Προληψίες καὶ παραδόσεις τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ (Διάλεξις Εὐγενίου Ζαλοκώστα ἐν τῷ Ἑλλ. Φιλ. Συλλόγῳ). — Ηρόδοτος ο πατήρ τῆς Ἰστορίας. — Ποικίλα. — Άνα τὴν ἐπὶ τάδε Ασίαν (ἀπὸ Τσανλᾶ εἰς Τεχεράνην). — Η Δευτέρα Μάτη (διηγήμα).

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

Τὴν σπουδαιοτέραν τῶν ἐν Εύρωπῃ πολιτικῶν κύκλων προσοχὴν ἔπεσπάσαντο κατὰ τὴν ἑδομάδα ταύτην δύο κυρίως ζητήματα, τὸ τῶν ἐργατῶν καὶ τὸ τῶν στρατιωτικῶν ἔξοπλισμῶν, ἀπερὸ ἀναγράφονται νῦν πρῶτα ἐν τῇ ἡμεροσίᾳ διατάξει τῶν λοιπῶν ζητημάτων, τῶν ἀπασχολούντων τίν τε κοινὴν ἐν Εύρωπῃ γνώμην καὶ τὸν τὰς ἴδεας ταύτης ἐκπροσωποῦντα τύπον. Καὶ ἀληθῶς τὸ ἐργατικὸν ζῆτημα μεγάλην προσέλαβε σπουδαιότητα ἐν τε ταῖς συμμάχοις αὐτοκρατορίαις, καίτοι ἔξελιπεν δεινὸς χαρακτῆρος, ὃν ἐν τῇ πρώτῃ τούτων ἔφερε πρὸ μικροῦ, καὶ ἐν τῇ μεγάλῃ Βρετανίᾳ, ὅπου οὐ πάλι τῆς ἐργασίας ἐναντίον τοῦ κεφαλαίου ἀπαιτεῖ σοβαρὰς συνεπίας, ἐπιδρώσας ἐπ' αὐτῆς ταύτης τῆς ἀγγλικῆς βιομηχανίας καὶ ἐπὶ τοῦ ἐμπορίου ἐν γένει τοῦ Ἡνωμένου βασιλείου. Ἀνομολογητέον οὐχ ἥττον ὅτι οὐσιώδης ὑπάρχει διαφορὰ τοῦ ἐν ταῖς αὐτοκρατορίαις τῶν Χοχεντόλερον καὶ τῶν Ἀψβούργων ἀναπτυχθέντος ζητήματος καὶ τῶν ἐν τῷ Ἡνωμένῳ βασιλείῳ ἀναπτυσσομένων. Ἐν ἐκείναις μὲν δὲ τούτων ἐργάτης ζητεῖ ἐργασίαν πρὸς πορισμὸν τῶν πρὸς τὸ ζῆν καί, μὴ εὐρίσκων τοιαύτην, ἔξαναγκάζεται νὰ διαδηλώσῃ τὰ κατατούχοντα αὐτὸν αἰσθήματα διὰ τρόπου ἀπάδοντος πρὸς τὸ τέως φιλίουσιν αὐτοῦ καὶ τὸ δίαν νομοταγές, ἐν τούτῳ δὲ δὲ Τζόν Βούλ, ἔχων ἀπειρον ἐργασίαν, ζητεῖ τὴν αὔξοντι τοῦ ἡμερομησίου συνεπέια τῆς ὑπεροτιμῆσεως τῶν γαιανθράκων, τῆς προσκομιζούσης πολλὰ τὰ κέρδη εἰς τοὺς τῶν γαιανθράκων ωρυχείων κατόχους· ως δὲ ὑπάρχει οὐδεὶς διαφορὰ αὐτὴ τοῦ χαρακτῆρος τοῦ ζητήματος, οὕτως ὑπάρχει καὶ διαφορὰ ἐν τῇ ἐνεργείᾳ τῶν ἀρμοδίων ἀρχῶν πρὸς πρό-
ληψιν δυσαρέστων τῇ χώρᾳ συνεπειῶν. Καὶ ἀληθῶς οἱ ἐν

Βερολίνῳ ιθύντορες, ἐπιβαλόντες τὰς προσηκούσας ποινὰς τοῖς διαδηλωταῖς, ἐμεριμνησαν νὰ παράσχωσιν ἐογασίαν τινὰ τοῖς λοιποῖς ὄπαδοῖς. ὃν τρόπον οἱ ἐν Βιέννῃ οὐ μόνον τὴν αὐτὴν συνέλαβον ἀπόφασιν, ἀλλὰ καὶ χρηματικὰς διένειψαν βοηθείας εἰς τοὺς λιμώττοντας, ἔξακολουθοῦσι δὲ ἐτί συλλέγοντες διὰ τὸν αὐτὸν σκοπὸν ἐράνους· ἀλλ' ὁ ἄγγλος πρωθυπουργὸς μικρὸν ἐσκέψατο περὶ τῆς νῦν κατατούχουσης τὴν πατοίδα αὐτοῦ πληγῆς, τῆς φερούσης οὐχὶ πολιτικὴν ἀλλὰ κοινωνικὴν χροιὰν καὶ τῆς δεούσης ταχείας ἄμα ἐπουλώσεως καὶ θεραπείας, ἵνα μὴ, παρατεινούμενη, εἰς γάγγραναν μεταβλῆθῃ καὶ τὴν νῦν ἀπὸ τῆς ἐργασίας ἀποχὴν διαδεχθῇ η τοῦ ἀγγλικοῦ ἐμπορίου στασιμότης, η δυναμένη νὰ ἐπιδράσῃ καὶ ἐπὶ τῆς σημερινῆς ἐτί θέσεως τῆς μεγάλης Βρετανίας ἐν τῷ σκηνῇ τοῦ ἐμπορικοῦ τῆς Εὐρώπης κόσμου. Καὶ ἀληθῶς ὃ πρῶτος τῶν συμβούλων τῆς ἀνάστος, ἀποφεύγων τὸ δυσαρεστῆσαι τοὺς κεφαλαιούχους ἐπὶ λόγοις ἐκλογικοῖς, συνετέλεσεν ἄκων εἰς τὴν ἔξαψιν τοῦ πνεύματος τῶν ἀντιπροσώπων τῆς ἐργασίας, ἐμπράκτως ἀπὸ τοῦ σαββάτου τῆς προηγουμένης ἑβδομάδος διαδηλωσάντων τὸ αἴσθημα αὐτῶν, παρακαλούντων δὲ καὶ τὴν ἐκφόρωσιν γαιανθράκων, προσερχομένων ἐξ ἀλλων λιμένων. Τὸ κίνημα δὲν εἶναι ἀσπίμαντον, ως τοῦτο τεκμηριοῦται πληρέστατα ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἀπὸ τῆς ἐργασίας ἀποσχόντων, οἵτινες, ἐν διαφόροις μεγαλουπόλεσιν εὐρισκόμενοι, συμποσοῦνται εἰς 500,000. Μόνος δὲ οὗθιδος ἥρκει νὰ πείσῃ τὸν ἄγγλον πρωθυπουργὸν περὶ τῆς ἀνάγκης τελεσφόρων μέτων πρὸς ταχείαν ἐπανόρθωσιν τοῦ κακοῦ ἵνα μὴ ἐπέλθῃ διακοπὴ ἐν τῷ μεγάλῳ τῆς χώρας αὐτοῦ ἐμπορίῳ καὶ ἐκτραχυνθῇ η ἐνεστῶσα κατάστασις ἄχρι τῆς διαταράξεως τῆς ἐπικρατούσης ήσυχίας συνεπείᾳ τῆς σκέψεως, εἰς ἥν βεβαίως θὰ προσδοστοῖ οἱ τῆς ἐργασίας ἀντιπρόσωποι ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἐπιγενησομένην αὐτοῖς δεινὴν πράγματι κατάστασιν, ἐὰν μὴ ἱκανοποιηθῶσιν αἱ εὐχαὶ αὐτῶν. Ομολογουμένως, βαθύτερον ἔξεταζομένου τοῦ πράγματος, καὶ η θέσις τῶν ἀντιπροσώπων τῆς ἐργασίας ἀποβαίνει κρίσιμος ὑπὸ δύο ἐπόψεις· ἐὰν μὲν ἐπιμείνωσιν εἰς τὴν κατὰ τοῦ ἐργού διαμαρτυρίαν, τότε αἱ ἑταῖριαι καὶ τὰ διάφορα βιομηχανικὰ κατοστήματα ἔξαναγκασθήσονται νὰ προμηθεύσωνται τὴν ἀναγκαίαν αὐτοῖς καύσιμον ὔλιν τὸ τῆς ἀλλοδαπῆς, ὅτε ἐπέρχεται κατ' ἀνάγκην μείζων ἐλάττωσις τῶν νῦν τιληρούμένων ἡμερομισθίων· ἐὰν δὲ τούναντίον ἐπαναλάβωσι τὰς ἐργασίας, τότε ταπεινωθήσονται πρὸ τῶν κεφαλαιούχων, οἵτινες, νικηφόροι ἀποβαίνοντες, θὰ ἐπιβάλλωνται

τοῦ λοιποῦ ὡς βούλονται καὶ μάλιστα μετὰ τὸν παρεχομένην αὐτοῖς θερμὴν προστασίαν παρὰ τοῦ πρωθυπουργοῦ. Ἀλλὰ πάντα ταῦτα δὲ λόγος Σαλισβούργης πίκιστα ὑπὸ δύψιν λαμβάνει καὶ δύναται οὕτω ἡμέραν τινὰ νὰ θεωρηθῇ ὑπεύθυνος ἐπὶ τῷ ἐνδεχομένῃ βλάβῃ τοῦ ἀγγλικοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς ὅλης ἐν γένει βιομηχανίας τῆς χώρας αὐτοῦ, ἐντὶ μὴ ἐπαληθεύσῃ ἡ ἀγγελλομένη δῆμη περὶ ἐπαναλήψεως τῶν ἐργασιῶν.

Ἄλλα καὶ τὸ ζήτημα τῶν στρατιωτικῶν ἔξοπλισμῶν οὐ μικρὸν προσεκτήσατο κατὰ τὴν λήξασαν ἔθεματα σοβαρότητα, συνεπείᾳ τῆς ἀπανταχοῦ ἀναπτυσσομένης δραστηριότητος τερὶ τὴν ἐνίσχυσιν τῶν παραμεθορίων φοιρῶν, περὶ τὸν ἀντικατάστασιν τοῦ ἐν χοίστῃ τυφεκίου διὰ τοῦ νέου ὅπλου τῆς ἐπαναληπτικῆς βολῆς, περὶ τὴν αἴτησιν νέων παραπληρωματικῶν καὶ ἐκτάκτων πιστώσεων πρὸς αἵξοσιν τοῦ ὑπὸ τὰς σημαίας στρατοῦ. ὑπὸ τὴν πρώτην ἐποψὶν διακρίνεται ιδίᾳ ἡ μεγάλη τοῦ Βορρᾶ δύναμις, οἵτις οὐ μόνον διαφέρους ἀλλὰς εἰσάγει μεταρρυθμίσεις εἰς τὸν στρατόν, οὐ μόνον διὰ τῶν στρατιωτικῶν αὐτῆς ἀνδρῶν ἀγωνίζεται νὰ καταστήσῃ τὸν ἀπειροναντῆς στρατὸν ἀξιόμαχον κατὰ παντὸς ἑτέρου ἐν Εὐρώπῃ, ἀλλὰ καὶ εἰς διαρκῆ μετατρέπει τὰ τέως προσωρινὸν φέροντα χαρακτῆρα μέτρῳ ἐν τοῖς δυτικοῖς μεθορίοις καὶ καθίστησιν αὐτὰ ἴσχυρότατα καὶ ἱκανὰ πρὸς ἀπόκρισιν παντὸς ἐκ δυσμῶν ἐπιδρομέως. Ταῦτοχρόνως καὶ τὰ κατὰ μῆκος τῶν μεθορίων τούτων τελεσθησόμενα μεγάλα στρατιωτικὰ γυμνάσια κέκτηνται οὐ μικρὰν σημασίαν, ἀτε συντείνοντα εἰς τὸ ἔξοικειῶσαι τοὺς μαχητὰς πρὸς τὴν φύσιν τῆς παραμεθορίου γῆς καὶ τὰς ἀνωμαλίας τοῦ ἐδάφους. ὑπὸ τὴν ἐποψὶν δὲ τῆς αἴτησεως νέων ἐκτάκτων δαπανῶν κατατάκτεον πρῶτον τὴν γερμανικὴν αὐτοκρατορίαν καὶ εἴτα τὴν θαλασσοκράτειραν Ἀγγλίαν, ἀμφοτέρας σπενδούσας εἰς τὴν ληψῶν σπουδαίων πολεμικῶν μέτρων καὶ εἰς τὴν τελειοποίησιν τοῦ ἀμυντικοῦ αὐτῶν συστήματος. Τὴν ζέσιν καὶ τὴν πυρετῶδην ἐργασίαν τῶν ἐν Βερολίνῳ στρατιωτικῶν κύκλων ὑπαγορεύει ἡ ἐν τῇ ὁμόρῳ αὐτοκρατορίᾳ θιεξαγομένη ἐργασία περὶ τὴν ἐνίσχυσιν τῶν ἐν τοῖς μεθορίοις ὀχυρωματικῶν ἐργῶν, καὶ ὁ αὐτοκράτωρ Γουλιέλμος, πληρέστατα ἀσπαζόμενος τὰς θεωρίας τῶν στρατιωτικῶν αὐτοῦ συμβούλων, συνεργάζεται αὐτοῖς ἐν τῇ ἐκπονήσει τῶν εἰς τὸ κοινοβούλιον ὑποβληθησόμενων νομοσχεδίων περὶ αἱρέσεως τοῦ ἐν εἰρήνῃ ὑπὸ τὰς σημαίας στρατοῦ παρὰ τὴν πανταχόθεν ἀκούμενην κατακραυγὴν ἐπὶ ταῖς δαπάναις, ἃς συνεπάγεται ἡ πραγμάτωσις τοῦ τοιούτου νομοσχεδίου. Ἀλλὰ μείζονα καταβάλλουσι περὶ τὰ στρατιωτικὰ μέρη μνημαγονούσιον ἐν τῇ μεγάλῃ Βρετανίᾳ, ὅπου πολὺς γίνεται πάταγος περὶ τῶν ἐσχάτως διημοσιευθέντων ἀρθρῶν σπουδαίους ἄγγλου ναυτικοῦ, πειρωμένου νὰ καταδείξῃ ἐν αὐτοῖς ὅτι ὁ ἀγγλικὸς στόλος ἐλαττοῦται κατὰ πολὺ τοῦ γαλλικοῦ ὑπὸ διαφέρους ἐπόψεις, τὴν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν σκαφῶν, τὸν τύπον αὐτῶν, τοῦ ἔξοπλισμοῦ, τῆς ταχύτητος. Ωσαύτως πολὺς γίνεται λόγος καὶ περὶ τοῦ δημοσιευθέντος ἐσχάτως ὑπουργίας περὶ τὸν πρῶτον λόρδον τοῦ ναυαρχείου Γεωργίου "Αμιλτον", ἐν τῷ ὅποιῳ οὐ μόνον ἐκτίθεται ἡ κατὰ τὸ ληξανὸν ἑτοῖς 1891 καταστασίς τοῦ ἀγγλικοῦ ναυτικοῦ, οὐ μόνον παρέχεται ἀκριβῆς εἰκόνης τῶν ἀπὸ τοῦ 1886 ἐπιτελεσθεῖσῶν προόδων τοῦ ἀγγλικοῦ ναυτικοῦ, τότε μὲν ἀριθμοῦντος 111 πλοῖα, ἔξωπλισμένα διὰ 532 τηλεόδων καὶ ἔχοντος πλήρωμα 61, 400 ἀξιωματικῶν ἄμα καὶ ναυτῶν μετ' ἐφεδρείας 18,300 ἀνδρῶν, ὥστε ἀριθμοῦντος 131 πλοῖα μετὰ 1868 τηλεόδων καὶ ἔχοντος πλήρωμα 74,100 ἀνδρῶν μετὰ 23,500

ἐφέδρων, ἀλλὰ καὶ ὑποδεικνύεται ἡ ἀνάγκη νέων μεταρρυθμίσεων καὶ βελτιώσεων. Κατὰ τὸ πνεῦμα καὶ τὸ γράμμα τοῦ ὑπουργίας τοῦ Γεωργίου "Αμιλτον" σπουδαία καὶ σύντονος ἀπαιτεῖται ἐργασία πρὸς τελειοποίησιν τοῦ ναυτικοῦ τῆς μεγάλης Βρετανίας καὶ οὐδεμίαν ἐπομένως ποιοῦνται ὑπεροβολὴν οἱ διατεινόμενοι ὅτι τὸ ἑτοῖς τοῦτο ἔσται ἡ ἀφετησία νέου προγράμματος, ἐπιβάλλοντος 200 ἑκατ. φρ. τούλαχιστον συμπληρωματικὸν δαπάνην. Καὶ ἐν ταῖς λοιπαῖς ὅμως δυνάμεσιν οὐχὶ ὀλιγωτέρα καταβάλλεται πρὸσπαθεία πρὸς εἰσαγωγὴν διαφόρων μεταρρυθμίσεων εἰς τὸν στρατὸν ἢ τὸν ἔξοπλισμὸν αὐτοῦ καὶ ἐν γένει παραπορεῖται συναυλία οὕτως εἰπεῖν σπουδαίων ἐν τῷ ἐκτελέσει διαφόρων στρατιωτικῶν ἐργασιῶν, ἐπιτεινουσῶν τοὺς ὑφισταμένους ὥστε φόβους περὶ διαταράξεως τοῦ μετὰ τοσούτου μόχθου διεξαγομένου ἐργού πρὸς περιφρούροισιν τῆς γενικῆς ἐν Εὐρώπῃ εἰρήνης.

Τύπὸ τὸν ἐποψὺν δὲ τῶν ἐσωτερικῶν ζητημάτων ἡ Ἰταλία μεριμνᾷ περὶ βελτιώσεως τῶν οἰκονομικῶν αὐτῆς, ἀπεργούμενης κατὰ κομμοῦ μεθ' ὅλην τὸν πρὸς τὰς συμμάχους δυνάμεις ἐν τῷ ὑποριθμῷ ζητηματι, προσχώρησιν ἀφ', οἵτις μεγάλα καραδοκεῖ πλεονεκτήματα καὶ ἐλπίζει εὐθεῖαν ἀντικατάστασιν τῶν ὀφελειῶν, ἃς τὸ ιταλικὸν βασίλειον, προσποριζόμενον ἀλλοτε ἐκ τῶν μετὰ τῆς Γαλλίας ὑποριθμῶν σχέσεων, ἀπώλεσεν ἀπὸ τετραετίας συνεπείᾳ τῶν ὑπερογκῶν ἀξιώσεων τῶν σιγμούλων αὐτοῦ. Παρὰ τὸν καταβάλλομένην πρὸσπαθείαν ὅπως συγκαταλυθῇ ἡ οἰκτρὰ τῶν τῆς Ἰταλίας οἰκονομικῶν κατάστασις καὶ ὅπως παρασταθῇ ὡς δοσίμαντον τὸ ἐλλειμμα τοῦ προϋπολογισμοῦ, ἔξοχοι οἰκονομολόγοι, ὡς δὲ Ἐδένας καὶ δὲ Πρινέτης, ἀπέδειξαν ὅτι οἱ τῆς κυβερνήσεως ὑπολογισμοὶ διὰν ἐσφαλμένοι τυγχάνουσιν καὶ ὅτι τὸ ἐλλειμμα εἶναι μεγαλείτερον τοῦ ἀναγραφομένου· ἀξιοσημείωτος ἔτι εἶναι ἡ ἐν τελευταίᾳ συνεδρίᾳ τῆς βουλῆς δηλώσις τοῦ δεινοῦ ὠσαύτως οἰκονομολόγου Σόνινο, οὗ οἱ λόγοι τοσούτων μεῖζον ἔχουσι κύρος, δοσφὸς δὲ βουλευτῆς οὕτος, εἰς οὐδὲν ὑπαγόμενος κόψια, ἀγεταὶ ἐκ τῆς ἰδέας τοῦ τῆς πατρίδος συμφέροντος ἀπλῶς καὶ οὐδεμίαν ἔχει διοισθούσιαν ἐν ταῖς κοίσεσι καὶ θεωρίαις αὐτοῦ περὶ τῶν τῆς ἰδίας χώρας οἰκονομικῶν. Κατὰ τὸν φιλοπάτοριδα τοῦτον τὸ ἐλλειμμα τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς μὲν ληξάσης χρονίσεως συμποσούται οὐχὶ εἰς 19 ἢ 20,000,000 ἀλλ' εἰς 27,000,000, τὸ δὲ τῆς χρονίσεως 1892—1893 θὰ ὑπερβῇ τὰ 65,000,000. Πρὸ τῶν ἀριθμῶν τούτων μεγάλως δειλιὰς ὁ μαρκήσιος Ρουδίνης καὶ διὰν ἄχθεται ἐπὶ τῷ διατεινόμενον ἐν τῇ θέσει τοῦ ἐπὶ τὸν προκατόχου τραπεῖς, εἰς δεινὴν περιάγεται θέσιν καὶ βλέπει τὸ ὑπουργεῖον κλονούμενον ἐν τῇ θέσει τοῦ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν συναδέλφου.

Ἐν Γερμανίᾳ τὸ σχολικὸν νομοσχέδιον ἀπέβαλε τὸν σπουδαίοτητα αὐτοῦ συνεπείᾳ τῆς πολιτείας τῆς κυβερνήσεως, καλὸν κοινάσης νὰ παρασιωπήσῃ πρὸς στιγμὴν τὸ ζήτημα, ἀτε παρέχον φόβους μείζονος καὶ δεινοτέρας ἐκτραχύνσεως καὶ ν' ἀγάγῃ εἰς μέσον τὸ τῶν οὐλήφικῶν κεφαλαίων. Τὸ ζήτημα τοῦτο ἐπὶ εἰκοσιπενταετίαν ὀλόκληρον ἐτάραστε τοὺς ἐν Βερολίνῳ κύκλους καὶ ὥστε διατοκράτωρ Γουλιέλμος καλὸν ἡγήσατο νὰ θέσῃ τέρμα εἰς αὐτὸν διὰ τῆς εἰς τὸν νιόν τοῦ βασιλέως Γεωργίου ἀπόδοσεως 42 ἑκατ. μάρκων. Ἡ ἀπόδοσις ἐγένετο διὰ πράξεων ἐπισήμων, κακιζούμενων δημως ὑπὸ τοῦ βερολίνειον τύπου, τοῦ ἐκφράζοντος δυσπιστίαν πρὸς τὰς ἐπαγγελίας τοῦ δουκὸς τῆς Κουμβεράνδης καὶ ὑποσχέσεις αὐτοῦ περὶ πλήρους ἀφοσιώσεως εἰς τὴν γερμανικὴν πατρίδα.